

מסורת הש"ס

(א) ע"י ערוך ערך מרנחא
דלית גרס. מרנחא,
(ב) לעגן. ויחא עתא,
(ג) נערויבן פנ. וזבן,
(ד) גיטין דנ. ע"ש, (ה) ומוכר
ז"ק, (ו) ליתחא כן במסדהין ע"י
ש"י מנילה, (ז) ס' קיימתה
ואולי נחמ"ס ר' נחמיה,
(ח) כמבוצ קא: (ט) לנקמן
נא: חולין כט: (י) לשאור
ותבלין ז"ק, (יא) ויניח חוס' לעיל
יא: ד"ה ד"ר חוס' כמבוצ
כד. ד"ה חילי וחוס' חוס' לט:
ד"ה צמא, (כ) המקבל ז"ק,

הגהות הב"ח

(א) במשנה זה הכלל כל
החשוד: (ב) רש"י ד"ה ר'
ינאי וכו' הא חשוד חשוד
כגון:

לעזי רע"י

אינטריי"ל. שומן המעיים.

מוסף רש"י

במר דכנתא. בחילוף כנתא,
ולי נראה דלשון תמורה הוא
(חולין צד.).

שיטה מקובצת

כָּמֹר כְּמֹת קִטְסִי:
 וְלִבְרֹא מִלֵּוֹ הִרָּא:
 אֲחָבָה לְרֹאבִי:
 וְכִסְאוֹרֵאזִי מִפְּהִי: וְזֶה כְּמֹר
 כְּמֹת: וְחֹמֶה מִפְּהִי:
 לְהִי: וְהַמַּעֲשֶׂה כִּי מֵאִי:
 מִפְּרִיז. וְזֶה הַחֲנֹן אֲשֶׁר
 אֲחֻזֵּן תִּשְׁפֹּט עֲלֵי עֲצֻמֵּי
 אֲסִי מִלֵּוֹ מִפְּהִי: וְזֶה
 אֲסִי כִּי: וְזֶה הָאֲדָרֶכֶת
 חֲשֹׁדֶר: וְהַשְּׁבִיעִית אֲשֶׁר
 מַעֲשִׂיתָ הֵא: וְזֶה
 אֲתִירִיוֹ: וְזֶה כְּמֹר כְּמֹת:
 וְזֶה עֲבִידֵי כִּי אִיסֹרֵא:
 וְזֶה שְׁדֵּרֵי: וְזֶה שִׁדְּרֵי
 כְּשֶׁהֱמִירָה הִסִּיד: וְזֶה חֲזֹן לִי
 בְּשֶׁהֱמִירָה וְכִי מִדְּמֹרְגָלָה לִי
 בְּהֵאִי מִלֵּוֹט שִׁמֵּי מִסִּירֵא
 לְהוֹ לִי חֲזֹן לִי קִלְלָא וְ
 אֲכִלְתִּי מִלֵּוֹת לִי חֲזֹן
 כְּמֹת: וְזֶה מִפְּרִישֵׁי לִי
 לְאֹן לִי רִעִי: וְזֶה כְּמֹר
 מִפְּרֹלֵא דְבִכְיָ: וְזֶה מַעֲשִׂיתָ
 כִּי בְּכִי מִפְּרִישֵׁי
 מַעֲשֶׂה כִּי דְמִירִי מִסִּירֵא
 מַעֲשֶׂה שֶׁלֹּא חֲשֹׁשׁ
 לְאֹן וְהִלְכִי: כִּי כְּסִמָּא
 חֲשִׁיד: וְזֶה קִשְׁיוֹת מִקְשָׁה
 רִמָּ: וְזֶה חֲדָשִׁי רִשֵּׁן:
 וְזֶה רִמָּ דְּמִשְׁוֹת: וְזֶה
 וְזֶה מִמִּיד מִפְּרִישֵׁי דְרִבִּי
 וְהִלְכִי: וְזֶה חֲזֹן מִפְּהִי:
 וְזֶה מִפְּרִישֵׁי

תרבא דאטמא. חלב הכליות שעל הירך: **זמר** ים **דננא.** צוקת חלב טהור הנקרא כנחא ובלע"ז אנטריי"ל כמו הדגה דננא דלמרינן בשמיטת חולין (דף מה:): **לעולם רביי שמעון.** ללא קנים אלא במידי דדמי לאיסורא ובאיסורא גופיה במידי דעביד ים איסורא דהיינו אמגוזי: **גרו באמגוזי.** גוררים ומשוכים אחר אגוזים: **ומשכא לנני טעמים.** מטעם ארום באגוזים (צורכין) לנני הטבחים ומציין לו החלב טגונין אותו מאכין והוא מוכרו **זמר דננא: בותני** אינו חשוד על המעשרות. ולוקחין ממנו תבואה בשאר שני שזוע ואין נריכים לעשר ודאי אלא דמאי. וטעמא דכולה ממני מפשר בגמי: **גבו** נעי חומה. דלינו יכול ללאכול מעשר שני אלא לפנים מחומת ירושלים דכתיב (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך וגו': **הטעירות.** דרבנן יניחו שיהא אדם אוכל חולין בטעירה: **הא חשוד.** על הטעירות חשוד על השביעית: **מסניסין.** דקמני אין חשוד כגון שרשיניהו שנהב דין מעשרות ושביעית דצינעא בנזך צימו דליכא למימר לפנים הוא עושה כיון דצינעא קא עביד: **רבי ינאי אמר.** ברייתא דדייקין מינה הא חשוד (ט) ים כגון דהוא חשוד אמרייהו אשביעית ואטעירות וקביל אמרייהו שיהא ים על שניהם: **וו דרבי רבי עקיבא.** דחשוד על השביעית אינו חשוד על המעשר: **שביעית חמירא לכו.** וכיון דחשוד אשביעית כ"ש אמעשרות: **דהסא דהוה קרי לחצירה.** באתריה דרבי יהודה: **דיירא בר דייבא.** גר בן גירות: **סיאי** לי. שכן טוב ים שלא אכלתי פירות שביעית כוותך. יש מפרשים ים רבי עקיבא סתימתאה דלמרינן בטעירה צללו על הנחמקין (דף פו.) סתם משנה רבי מאיר חתם ברייתא רבי נתן וכולהו אליבא דרבי עקיבא ולאו מילתא היא דהא בכמה דוכתין אמרינן רבי מנחם סתימתאה רבי שמעון סתימתאה אלא רוב משניות איכא בהש"ס סתומות אליבא דר' עקיבא: חשוד

על המעשר חשוד על השביעית ומאן חכמים רבי מאיר
אחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה ר'
לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חכ

והשם לר' אילעא דחשוד אטורות דרבנן חשוד אשביעית כל שכן
ודוחק להעמיד סתם עם הארץ ככ"מ דלא חשד אשביעית כשראיהו
ומיתנין לה נמי בהניקין (גיטין סא): המוליך חטין לטוון כותי או לטוון
הארץ חשדי אשביעים וי"ל יא משום כותי נקט שביעית אי נמי בודלי
ולב הגזול (סוכה נט). דאין מוסקין למי פירות שביעית לעם הארץ וכן
לשכל אינו חושש לשאור ולחבלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעט
ממנו מוכח מינה בחולין דגזרו על מערבות דמאי דלמא חזיה גרע מעט
וי"ל דלרבה פריך שיהי' דלא חמיר ליה': יא **בבאריה** דרבי יהודה
(דף פ: א) אמרינן דבתרומה כיון דאפשר למיעבד כדשמואל דחטה אחת
כיון דאפשר למעבד כדשמואל דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטו
כרס רבעי שמחללין אותו על דבר מועט ומועט שני ונטע רבעי דין
דקדושין (דף נז: ו) ואפי' לכתחלה מסתבר דשרי כמו גבי הקדש במסכת
והא דמוקי בפרק התקבל^ס (גיטין דף סה). הויא לכזה מערימין ע
מאי הערמה ריבן לפטור מחומם והלא יכול לחלל לכזה מנה על
הזה מי איכא וכן מעשים בכל יום והלא מחללין כרס רבעי שוה
לו פרוטה מומות לחלל עליה וגם איז לו כי אם מעט

עד כמה פרק רביעי בכורות

תרבא דאטמא במר דבנתא. כך גרים רבינו תם פירוש מר
במילוף של כנתא כמו במר דשחוטא דבפרק גיד הנשה
(חולין 75.) וכמו במר י"י דפרולא דבבא קמא (דף ק"ג:).
מעשרות י"י דבעו חומה חמיר ל"ה. מכאן מדקדק רבינו תם
בכ"מ פ' שהכיר מעשר אלא שביעית
דמירי בנותן מעשר שני לשם חולין
כגון הרי לנו בחזקתן למעשר ולשביעית
בפרק הטמין (גיטין 66.) וכן אינו מושג
(ט"ז) לתבלין שבה לא משום שביעית
ולא משום מעשר בפ"ק דחולין (דף ו').
ולשון מעשר נמי מוכיח כן דהיכא
דאיירי בחששא דאינו מתוקן נקטי טבל
או דמאי: ה"א חשוד חשוד. דמשמע
ליה דלגופה לא אינטריק דפשיטא
דכי נאמן על התטרות דלאמן על
השביעית כיון דלוגה מנהג פרושים
שאוכל חולין בטרהר:

מתני' כשראינוהו נוהג בצנעה
 בתוך ביתו. שמהר מן
 השביעית משמע דעם הארץ לא סתמא
 חשוד אשביעית כמו אטירות ותימה
 בצקוף הנזקין (גיטין סא.) קאמר מאי
 שגא רישא ומאי שגא ספא דמיקל
 בלאט עם הארץ ומחמיר על החשודה
 על השביעית וקאמר רבא הכא במאי
 עסקין? עם הארץ דרבי מאיר
 וטומאה וטהרה דרבנן ומדקמי גבי
 טומאה וטהרה עם הארץ סתם ודבי
 שביעית קמי החשודה משמע דסתם
 עמי הארץ חשידי אטירות ולא חשידי
 אשביעית ומיהו מהא דשרי לזור
 ולטחון גבי עם הארץ דחשיד אטומאה
 וטהרה ולא אסרינן מטעם שביעית
 אין לדקדק כלום דלמא בשאר שני
 שבוע איירי היא ולא בשביעית או
 צפירות הידועים שאינם של שביעית
 דה"ג איירי צפירות הידועים שהם
 מתוקנים לרבא דלית לה שניויא
 דאזני דרוב עמי הארץ מעשרין ועוד
 קאמי מכלל פירוט ר"ת דמפרש
 בפ"ב דכתובות (דף כד.) גבי שלי חדש
 ושל חברי יסן דסתם עם הארץ אע"ג
 דחשידי אדמאי לא חשידי אשביעית
 ויותר פירוש רבינו שמואל דמפרש
 דחדש ויסן דנקט משום שביעית וכי
 מני התם רוב עמי הארץ מעשרין
 רובא לא דהוא הדין בשביעית ודכמה
 קושיות למי דמקשה רבינו חס על פי'
 רבינו שמואל כמו שפירש בכתובות
 ומפרש י"ז חדש ויסן להשביח המקח

עמי הארץ לדי היכי דחשידי אדמאי דאורייתא חשידי נמי אשביעית
הג' זנינעא בתוך ביתו ועוד קשיא מהא דתנן במס' דמאי (פ"ג מ"ד)
וה' אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית משמע דתסם עמי
סוד איירי וכן ההיא דהלוקח לזנב מחבירו שביעית דקאמר ענה בפ'
דמייתי פרק קמא דחולין (דף קי.) הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה
עם אמר ענה יי משליכי חושש כו' כל הי מייירי בודאי חשוד ואפי'
זס הארץ לגבי מעשר דקאשון דמכרובא שביעית דהא (גיטין ס"ב.) לאיני
חבירא דהו' שביעית. ולכן חשוד אומעשר ותימנה הנהא דקאמר דשבת
דמי את הכרי לא חשידי והכי נמי גבי מעשר שני לא הוה לן למיחשדיה
ומחולל דהוא הדין יי מעשר שני ובשאלתות דרב אחאי הוא בדיא על
סוד להס בכו"מ דקדש קדש גמרינן להו מהדדי כדאיסא בפרק שני
ערכין (דף סג.) דשרי בזמן הזה גבי ההוא גברא דלחרימינהו לנכסיה
מעשרא שני במעשר סוקא הזה דרבנן היה יכול להקשות בזמן הזה
היה פרוטה אללא מןהא דקאמר דפירכא אחרייתא ואמה העבירה בזמן
הזה על שזה פרוטה וי"ל דלא דמי מעשר לתרומה דעפעמים שאין
שר כנגד שזה פרוטה ואינו רואה ליתן פרוטה כנגדו:

עין משפט
נר מצוה

א [טוֹשֵׁעַ יוֹד מִן קֵט
סֵיף ד:]
לח ב מיי פֿ'ח מֵהֶ'
שְׁמִיעָה יוּבֵל הִלְכֵה
טו:
ג [מיי פֿ'י מֵהֶ'
וּמִשְׁבַּח הֶ' יֵאָ:]
לד ד מיי פֿ'ח מֵהֶ'
הִלְכֵה טו:
לה ה מיי שֶׁ הֶ' ז וּפִי־
מֵהֶ' מַעֲשֵׂר הִלְכֵה יו
וּכְרַשְׁתָּ וְנִדְחָק וְהָאֲחֵרִים:
לח ז מיי פֿ'ח מֵהֶ'
יוּבֵל הֶ' טו וּפִי־
מֵהֶלֶבֶת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי הִלְכֵה א:
ז [טוֹשֵׁעַ יוֹד מִן קֵט סֵפֶף
ו:]
ח [טוֹשֵׁעַ שֶׁס סֵפֶף ה:]

רבינו גרשום

[illegible]

(א) היה מוכר חלב של ירך והיה אומר שהוא טהור כז"ל וכ"ה צעריך ערך מרכנתא ע"ש.